

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam. 66. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Szerda, augusztus 14.

VÁROSOK VERSENGÉSE.

Az új véderőtörvény következtében nagyszámú katonaság elhelyezése válik szükségessé a városokban. Még alig szentesítették az új véderőtörvényeket, megindult a városok versengése a katonaságért. Nap-nap után olvassuk, hogy a városok tanácsai, közgyűlései sűrűn tanácskoznak azon, hogy mily módon és mily anyagi áldozatok árán juthatnak katonasághoz. A katonasággal bíró városok csakugy, mint az ilyenekkel nem rendelkezők egyaránt horribilis összegű áldozatokra késznek, csak katonaságot, vagy pedig még több katonaságot kapjanak. A városok az anyagi áldozatokat illetőleg egymásra licitálnak. Csak a napokban ajánlott fel egyik, melynek lakossága alig tesz ki 10.000 lélekszámot, másfél millió koronát kaszárnyákra.

Az összes városok megmozdulnak s midőn híre megy, hogy egyik-másik város már félig-meddig ígéretet nyert arra, hogy az általa kérelmezett katonaságot horribilis áron megkapja, a másik magyar város siet a katonai kincstárra nézve még kedvezőbb ajánlattal előállani. Megindulnak a deputációzások s kaszárnyá-építésekre a kölcsönök lázas keresése. A városok falai közt folyó forrongó élet összes problémái egyidőre eltörpülnek, ma a katonaság elnyeréséért folyó versengés a legfőbb gondja minden városnak.

A politikai, parlamenti és társadalmi közéletben régi idő óta általános a jogosult panasz, hogy az állam többet ad katonai célokra és hadseregére, mint népművelésre, iskolákra, közegészségügyre, a közigazgatás és igazságszolgáltatás eljuttatására és munkávédelemre együttesen.

Ha a városok versengése a katonaságért tovább is ilyen mértékben és módon folyik, nem kell hozzá nagy jóstehetség, de hamarosan be fog következni az az idő, mikor a városok költségvetésében is több lesz a katonai célokra és a hadseregére fordított kiadás, mint a kulturális.

„Romlottak és aljasok“

Írta: dr. Kalmár Antal.

Tudtuk, hogy a leggaládabb módon hazudik Lukács László akkor, amikor azzal jött haza a július 9-iki közös miniszteri tanácsról, hogy visszautasította Auffenberg háromszázmillió követelését s megbuktatta az acélgyárat. Lukács ezzel csak a magyar népet akarta maszlagolni, de alattomban megegyezett Auffenberggel, hogy csak öntesse az osztrák Skoda-gyárban az acélgyárat.

Az acélgyárat tehát öntik, de mintha hülyékből ellana ez az ország: úgy találják fel a dolgot, hogy az acélgyárat a Skoda-gyár a maga költségén készíti s ezt az alkotmány ellenes machinációt állítólag a király is jóváhagyólag tudomásul vette volna.

Semmi kétség: itt megint egy bítang visszaélés történik az ország alkotmányával és a népek zsebével. Nincs az a galád abszolutista vakmerőség, amire a bécsi hadügyi kormányzat ne vállalkoznék, jól tudván azt, hogy a bécsi pénzen vásárolt mungó-csordától neki szabad a vásár. Hiszen szakasztott így járt el akkor is, amikor a hadügyi kormányzat a parlamentek tudta és beleegyezése nélkül titokban megrendelte a triesti Stabilimento cégnek az első Dreadnoughtokat. A hadügyi kormányzat tagadta a megrendelést, s a mikor az épülő csatahajó lettára kérdőre vonták, azt felelte, hogy miért ne volna szabad egy privát cégnek a maga szakállára hajót építeni?

Ugy van, szabad s akérmilyen nyilvánvaló is volt, hogy a pár millióval rendelkező cég százhusz milliót csak úgy privát passzióból nem fektethet bele hajókba: a Dreadnoughtok építését megakadályozni nem lehetett. A hadügyi kormányzat csakugyan alig várta, hogy készen legyenek a hajók, nyomban átvette, kifizette s a bevezetett tényreled odaállott a lakaj delegáció elé. Amde mit várhatnak a népek egy lakajhadtól, ha az különösen egy bécsi ipénzen összevásárolt mungó csordából teltek ki? Istennyi-lát várhatunk s a delegáció az alkotmány, a törvény, a budgetjog ellenére rá is mondta az ament a százhuszmillió katonai panamára.

Hát szakasztott így leszünk most is. A kormány és a bécsi pénzen összevásárolt mungócsorda atomjai egy darabig még köpik a markukat,

hogy így lesz, meg úgy lesz s azután mint a siketdisznók, elmúlnak s fizetnek, mint a köles — a magyar nép zsebéből.

Fizetnek, mert soha jobb világ nem járt Magyarországon az osztrákok és Bécs javára, mint e Tisza-Lukács viágánál. Az osztrákok tapsolva hirdetik, hogy június negyediké óta Magyarország a császár és Ausztria látnál hever s a magyar nemzeti törekvéseknek legalább is egy felszázadra befelegett. Hajrá tehát, most kell a magyar népből kipréselni mindent, amíg az osztrákkal egy kövt fujó mungók ülnek a hatalmi székekben. Most kell, mert most lehet csak megcsinálni a háromszázmillió acélgyáru-panamát, — hiszen nem tompultak el még az országgyűlési körülfogó szuronyok hegyei s van még éles töltés a Manlicherekben! Hát csak hajrá!

És a magyar nép? Meddig tűri még a mungók uralmát, meddig tűri még azok uralmát, akik Sallustius szerint: romlottak és aljasok, de akik összefogva és fölfegyverkezve feketlenül kormányozzák a római szenátust és a római népet?

Cigányaink.

Aránylag ritkán olvasunk külföldi cigányügyekről, de nálunk annál nagyobb és égetőbb ügy a cigánykérdés. A hesseni «cigányvadász» alkalmából a «Frankfurter Zeitung» hosszú, tudományos tárgyú és Magyarországából vett adatokkal ismerteti a cigányokat akiket nálunk igen kevésbé ismernek. 274,940-re teszi a Magyarországon lakó cigányok számát és ezek közül körülbelül huszezerre a nomád cigányokét. A többi többé-kevésbé rendszeren lakik valahol. A vándorcigányoknak legalább a háromnegyedrészé tolvaj, rabló vagy gyilkos, a csendőrség pedig majdnem tökéletesen tehetetlen velük szemben. Ha időnként be is fognak egy bandát, rendszeren semmi se lehet rájuk bizonyítani, de még ha lehet is: a vándorcigányok ál-

landó veszedelmét egyes ilyen esetek nem szüntetik meg, de alig is csökkentik.

A nomád cigányok általában véve tökéletesen vad és igen nagy fokú veszedelmes emberek. A «mesterségük» szerint meglehetősen tökéletes szervezettelük van. Egyes bandák tolvajszággal foglalkoznak, másoknak a rablás és rablógyilkosság a «speciálitásuk». Rablógyilkos ággal inkább az üstfoltozó és más fémműves cigányok foglalkoznak, a többiek között több a tolvaj.

Hogy a cigányok a legsötétebb babonáságban élnek, az egész bizonyos. A babonájuk még a legbabonásabb «fehér» emberéhez képest is vad és undorító. Csak nemrég fogták el Bűdszentmihályon Rostás Károly cigányt, aki a temetőben kiásott egy hullát és azt hazavitte, hogy meggye. A vizsgálóbíró előtt azt vallotta hogy neki főképpen a hulla kezére volt szüksége, mert aki egy hulla kezét megeszi, azt lopás közben nem lehet elfogni. Ilyen esetek egyébiránt elég gyakoriak, a vándorcigányok zavaros holmija közt mindig vannak hullarészek, legtöbbszörre újjak. Ha lopni járnak valahova éjjel és a ház ablakába hulla levágott kezét teszik, akkor a házbéliek igen mélyen alusznak és nem ébrednek fel a zajra.

A cigányok, kivált a rablók, sohase járnak nappal «munkára». Leggyakrabban a hajnalelőtti időben rabolnak, még pedig sohase a lakott helyeken, hanem különálló tanyákbán, utszéli csárdákban követik el a tetteiket. A kegyetlenségük, egészen állati részvetlenségük ismeretes dolog, valamint az is, hogy mindenféle hatóságokkal szemben kivétel nélkül és egészen az akasztófa tövéig a legkönyökabul tagadnak és nem árulják el a legkisebb szóval sem, sem magukat, sem egymást. Egymás közt mindenképpen a legnagyobb becsületesség a szabály: 1910. április harmadikán Nis mellett egy cigánybanda felakasztotta két tagját, egy embert, meg egy asszonyt, mert a zsákmány elosztásában csaltak. Borzasztóan tudják büntetni az árulást is és ez az egyik oka annak, hogy a törvény előtt sohase vallanak. A híres dánosi esetben csak egy kisleány — Lakatos Róza — vallomása alapján lehetett elítélni a rablógyilkosokat; ezért a cigányság az egész Lakatos-családot megátkozta és az átok addig tart, amíg a család utolsó tagját is ki nem tudják irtani. Ahol a Lakatosok csak találkoznak más cigány-családdal, a bicskák és a pisztolyok rögtön előkerülnek és néhány halál mindig esik mind a két félén.

Nemzeti Orfeum és Kabaret
Petőfi-tér 9. A vasútállomással szemben.

Teljesen új társulat! Világvárosi attrakciók
Naponta új bohózatok.
Kezdeté 9 órakor. Belépő-díj 1 korona
Számos látogatásért esedez az Igazgatóság.

A román határon kóborló cigányoknak még egy foglalkozásuk van: a gyermekrablás. Ez a fajta cigány még a cigányok közt is a legvadabb, legveszedelmesebb.

Néha a buvóhelyüket nagy fényűzéssel rendezik be a vendorcigányok. Brassó mellett a csendőrség felfedezett egy buvóhelyet, amelyben három terem volt drága butorokkal és cifraságokkal fényesen telerakva. Érdekes és jellemző azonban, hogy a sok drágaság közt nyoma sem volt hálóalkalmatosságnak, vagy háőszobának.

A letelepítési kísérletek sohase sikerültek. Sem József főherceg által csuthi telepítése, sem pedig a berettyóújfalusi új telepítés, amelyet egy bank és a község finanszírozott, — nem vált be. A letelepedett cigányok egyebet se csináltak, minthogy baromfit loptak. Amikor pedig egy asszonyt becsuktak ezért, egy nap felkerekedett az egész telep és másnap egy lakosa se volt a telepnek. Az a civilizáció, ahol még a ludjopásért is becsukják az embereket, nem kell a cigányságnak.

Igy ír a nagy «Frankfurter Zeitung» kulturánk egyik érdekes jelenségéről, a «magyarische Zigeuner»-ről.

Vidéki tözsdebiróságok. Debreczen mellőzése.

A minap Székely Ferenc igazságügyminiszter — a parlament őszi ülészakájának igazságügyi programjáról szólva, — egy interjú keretében elmondta, hogy készülöben van egy tözsdeireform és ennek keretében az ország két városában: Aradon és Temesvárott tözsdebiróságot létesítenek.

Eltelkintve a kérdés lehetőségének politikai vonatkozásától, az a körülmeny, hogy az igazságügyi kormány két vidéki tözsdebiróság felállításának tervével foglalkozik, elsőrendűen kell, hogy Debreczert érdekelje s azt hisszük, hogy az itteni illetékes körök figyelmére is a legnagyobb mértékben érdemes.

Mert a kérdés: tözsdebiróság felállítása nemcsak kereskedelmi, hanem városfejlődési szempontból is sokkal nagyobb jelentőségű, semmint azt a nagyközönség első pillanatra értékelheti. Tözsdebiróság ma csak Budapesten van és akinek kereskedelmi körökből, vagy kereskedelmi ügyletből kifolyólag csak egyszer is dolga volt a tözsdebirósággal, az nagyon jól tudja, hogy ez az egyetlen magyar bíróság nem képes ellátni megfelelő gyorsasággal az eléje kerülő ügyek óriási halmazát, emellett a vidéki felekre aránytalan terheket és költségeket ró.

Gazdasági fejlődésünk most már lehetősé teszi, hogy szaporítsuk a tözsdebiróság számát és egyes vidékek gazdasági súlyát tözsdebiróság létesítésével is jelentősebbé tegyük. Amha már erre megértettek a viszonyok, kétségtelennek tartom, hogy a vidéki városok közt elsősorban Debreczennek is jogcime van a tözsdebiróságra.

Tözsdebiróság létesítése Debreczenben azt jelentené, hogy városunk bizonyos értelemben önálló gazdasági gócpont is volna, mely éppen a körülményneél fogva az egész Északkeletet ide vonzaná érdekeltse-

gében s ez az érdekelttség, mely különben ma is megvan, nem volna kénytelen vitás ügyeivel Budapestre szaladni, hanem itt bonyolítaná le, mely közelebb is fekszik, olcsóbb is volna, azonkívül a legtermészetesebb is volna.

Ezer szempontot lehetne felhozni a kérdés jelentősége mellett és millió érveléssel lehetne támogatni azt az akciót, melylyel a kérdést, ha városunk illetékes körei felszínre tartanák, sikeres megoldásra vezetnék.

Látogatás

egy fiatal debreczeni festőművésznél.

Sokan ösmerik Debreczenben Balogh Sándor, a debreczeni állami főreáliskola volt növendékét, aki mint fiatal, tehetséges festőművész szép karriernek néz elébe. Balogh Sándor jelenleg a Képzőművészeti Akadémiának az ösztöndíjas növendéke, aki olaszországi tanulmányutjáról tért haza szülővárosába, Debreczenbe.

Munkatársunk felkereste Balogh Sándort művészi otthonában, amely tele van az olaszországi tanulmányut emlékeivel. Valóban érdekes és értékes munkák: egy egész sor nagy ambícióval megfestett vagy megrajzolt tanulmány, amelyekben, keresztül izzó napsütésként tör át egy nagy reményekre jogosító festői talentum fénye.

Szebbnél-szebb emlékei vannak a Balogh Sándor olaszországi utjának; de talán az összes művei közül belső értékre és külsőségekre is legfeljebb a «Río delle Forre-selle» c. velencei tanulmány. A napsütés pompás, impresszionisztikus erővel van megfestve ezen a képen, a melyen csodás elevenséggel uszik a lagunák városának gyöngyceppefényes levegője. Micsoda pazar színpompá, micsoda merész felfogás, a modernizmus minden tultengése nélkül! A víz, a levegő, a napfény ezernyi színében csodásan vibráló házcsoport mintha gyöngyörű, művészi életre elevenednék meg a Balogh Sándor vásznán.

Csakis erős tehetség alkalmazhatja ilyen megkapó merészséggel a velencei színek élettől, elevenségtől duzzadó pompáját. És a színek felrakása! A technikáját is bámulunk kell a fiatal debreczeni művésznél.

A többi képek is mind-mind megkapók. Mindben van valami új, valódi eredeti. A «Río San Vió»-jében a vonalak megkapó érvényrejtetésével varázsol élénk tüneményes dolgot, míg a «Ponte Cavalló» merész tónusával kap meg.

Nagyszabásu munka a «Río de Ogní» is. A hid, a víz, az utca, és megint a bübőjos, napsütéses olasz levegő. Harmóniába olvadva él ezen a képen minden.

Egy sor pompás akvarell egészíti ki az olajfestmények hosszú sorát, egy sor csillogó, merész akvarell, a melyeknek bámulatraméltó a briliáns technikájuk.

Balogh Sándor művészi otthonából azzal az érzéssel távoztunk el, hogy ez a fiatal festőművész becsületet fog még szerezni a debreczeni névnek!

Zsuzsit Ujabb

bonyodalma a Balkánon.

A bolgárok Törökország ellen

temessük el

A debreczeni megboldogult szabadságszoborról, amelyet «Zsuzsi, a seprűvel» cím alatt ismertünk vérosszeri, érdekes dolgot ír a «Város». Arról van szó, hogy a díctelen sorsra jutott Zsuzsit temessük el örökre, olvassuk he a Kossuth-szobor érc-tömegébe.

Ime itt adjuk az érdekes cikket:

A négy fal közé zárt szabadságszobor.

Ósi kollégiumunk elől 1899-ben viték el a haldokló oroszlejt, a hősi halállal elesett honvédek sírhelyére. Ez évben határozta el közgyűlésünk a Csokonai-kőr indítványára, hogy az oroszlejt helyett egy «Szabadságszobrot» állít fel az emlékkertben. A szoborra már 1891-ben 28.000 korona állott rendelkezésre s azt már 1892-ben le is leplezték. A szobor me alkotásával Tóth András szobrászunk lett megbízva. A bemutatott tervezet női alakja — mint ahogy azt az akkor felvett fénykép is igazolja — szép, tetszetős volt. Azonban mi történt? Az elfogadott minta után készült nagytípus már elrajzolta a formát, elveszett az arc szépsége, úgy hogy mikor az öntés után fel lett állítva, egyhangulag az a közvélemény alakult ki, hogy a szobor nem sikerült. A dolog természetesen legjobban érintette a szobrászt, ki igyekezett is reperálgatni a szobrot, de bizony kárba vesztett minden fáradsága. A szobornak guny-neveket kezdtek adni, sok jó és rossz viccre adott alkalmat, míg azután az lett a megállapodás, hogy elviszik a nyilvánosság elől s helyébe a Bocskay-szobrot állítják. Ez is megtörtént. Most már évek óta el van dugva ez a szerencsétlen szobor a város háza udvarának egyik sarkában. Az udvarba bejövő s a folyosókról lenéző idegenek csodálkozva nézik s kérdezik sokszor, hogy hát ez mi? kit ábrázol? miért van eldugva? Meg történt már, hogy egy ilyen kérdezősködő atyafi azt a választ kapta egy atyafitól, hogy az a «Mária Theresia szobra!» Mások meg azt felelték, hogy «Csokonai felesége.»

Szerintünk itt volna az ideje, — hogy ez a szobor végleg befejezze földi futását. A művész is jó néven venné, ha ezt a művét nem látná a közönség. Hiszen ő nem tehet róla hogy így sikerült. Neki ez az állapot sokkal bántóbb, mintha a szobrot a város végleg kivonná a közszemlézés alól. Vannak kik a város végén valamelyik térre akarják kivinni. Ez helytelen, mert egy ilyen multu szobor sehol sem felelnet meg. Ott is csak guny tárgya lenne. Az volna a helyes, ha a tanács értekesítené, eladná, hiszen néhány száz, esetleg ezer koronát kapna az anyagért, ami a Kossuth-szobor költségeit apasztaná, mert a 150 ezer korona költséggel bizony még 35 ezer korona hűja van. Ezt pedig nem soká, még ez évben, ha a Kossuth-szobor leleplezés megtörténik, ki kell fizetni, illetőleg pótolni.

A cirkusz romantikája.

Hiába, a cirkusznak még mindig meg van a maga romantikája s akadnak szerelmes szívű leányok, akik a csinos cirkuszi jokey-t követik, ha kell, a vándoruton is.

Egy vidéki rendőrség rejtélyes ügyben folytat nyomozást. Arról van szó, hogy két feltűnően csinos ottani lány eltűnt titokzatos körülmények között. A kétségbeesett szülők, mikor bejelentették az esetet a rendőrségnek, — abbéli aggodalmuknak adtak kifejezést, hogy a két leány az ott időző cirkusz után szökött.

— Nagy bajunk van, kérem, — mondták a feljelentők, — megszökött a leányunk. Kenyérkereső nélkül maradtunk. Azt hisszük, a cirkusz után szöktek, mert állandóan ott ültek a cirkuszban, ingyen jegyet kaptak, mert hát volt ott valakijük.

Béla Juliska és Kovács Piroska leányok a szökevények. Nem kis leányok már. Juliska 18 éves, éjfekete haja barna teremtés; a másik a Piroska, 19 éves, szőke, kékszemű, tejfehér arcú leány. A két leány állandóan ott ült esténként a cirkuszban. Ingyen jeggyel jutottak be, a jegyet attól az artistától kapták, akibe öketten és külön-külön szerelmesek voltak. A szerelem — úgy látszik — igen nagy volt, mert ahogy cirkuszból felszedték sátorfájukat, a leányok is eltűntek a városból.

A rendőrség nyomoz a két leány után. Mindenekelőtt pontos személyleírást vett róluk és azt elküldte Debreczenbe is. Debreczenben keresték már a kis szőkevényeket, de egyet sem találtak itt közülök. Ugy lát-szik, másfelé vették az utjukat.

HIREK.

Színházi

botrány tört ki a müncheni Lustspielhaus egyik legutolsó előadása közben. A közönség püsszegett és fütyült, ez volt a darab igazi kritikája. A halvérű, békés természetű müncheni sörpolgárokból ki-tört a méltatlankodás. A jó bajor atyafiak megmutatták, hogy a pénzükért ők az urak s ha a színházigazgató közönséget akar, úgy elsősorban ennek a közönség-nek az izlését, művészi igényeit kell kielégítenie.

Milyen óriási távolság választja el a bajor fővárost Magyarországtól! A könnyen hevülő, temperamentumos magyar beül a színházba s vagy mulat, vagy sir, vagy ésit, vagy — hazamegy. De a nem-tetszésének nyilvánításától óvatosan tartózkodik még akkor is, mi-kor a legpocsekább, legizléstelen-nebb, legfelháborítóbb műrekekkel traktálják. Sehoh olyan nagy vésárja a tisztán üzleti alaprak tetett, nivótlan és sivár színházi produkcióknak, mint éppen minél-lunk. És sehoh olyan birakürel-mű, elnéző publikum, mint itt. Vajon minek kell történnie, hogy a kritika jogát a mi színházaink-ban is elsősorban maga a közön-ség, a «felebbehetetlen fórum» gyakorolja?

A nyár csendjében, a holt sze-zon derekán hadd sirjunk el a szin-ház baját. Két hónap mulva meg-nyílnak a színház kapui s a ka-pukon ét ugys újból silány ferc-művek kerülnek majd a szin-padra!

Es mi nyugodtan fogunk tánni továbbra is. Mert a magyarnál indolensebb nincs a világon. Ah-hoz is lusta, hogy tüntessen.

— **Személyi hír.** Komlóssy Pál tb. rendőrkapitány szabadságáról haza-érkezett s átvette hivatalát.

— **A gazdáközönséghez.** Győr vármegye törvényhatósága a napok-ban átiratot intézett a városi tanács-hoz. Az átirat a gazdasági cselédek helyváltoztatási idejét akarja refor-málni, azt, hogy az éves gazdasági cselédek ne január hóban, hanem no-vember hóban változtassák helyüket. A tanács Győr vármegye átiratát vé-leményadás végett kiadta a kapitányi hivatalnak. A kapitányi hivatal pedig most felhívást intéz a gazdákhöz, amelyben kéri, hogy nyilatkozzanak afelől, jobb-e, ha az éves cselédek nem januárban, hanem novemberben változtatják helyüket.

— **Veszedelemes járdák.** Itt van a nyár és annak sok kellemessége kö-zött a gyümölcsszezon is. Természe-tesen a barack, dinnye és más iny-csiklandozó finomságok hulladékai a gyalogjárókon szerte hevernek. Na-ponta fordulnak elő apróbb balese-tek, amiket csak a szerencse óv meg attól, hogy súlyosakká legyenek és nyomorékok csináljanak a gondtalan járókelőkből.

— **Szeptemberi esküdték.** Szept-tember hóra a következő esküdtéket sorsolták ki a debreczeni kir. tör-vényszéken. Rendes esküdték: Ba-logh Péter, Balogh József, Békés Emil Biczó Gyula, Biringi Imre, Boldogh Sándor, Dobi János, Elek Ferencz, dr. Ember Ernő, Farkas Sándor, dr. Fejér Ferencz, Fiam Márton, Frank János, Fuch János, Fülöp László, Fülöp Béla, dr. Gábor Jenő, Klár Andor, Kocsis Lajos, Kovács Gyula, Krausz Gyula, dr. Moskovics Jenő, Mócz András, id. Möricz Ferencz, Nagy Béla, ifj. Papp Pál, Piros Béla, Polacsek Ferencz, Pongor Am-brus, Serli Gusztáv. — Helyettes es-küdték: Halmgyi József, ifj. Har-sányi István, Hornyák András, Kos-tya János, Horváth Sándor, Klinó Ágoston, Horváth Ferencz, dr. Iri-nyi István, Kazinczy Gábor nyug-téblabíró és Kolláth Lajos.

— **Felhő Rózsi Debreczenben.** — Csütörtökön, e hó 15-étől kezdve a Bikában hat estén át Szücs Laczi vezetése mellett fellépnek: Szücs Laczi, **Felhő Rózsi, Varjas Antal,** Tóth Mariska, Harmath Ilona, Krajna Sándor, Elkins nővérek. Bővebbet lapunk holnapi számában.

— **Ki találta meg?** Sinai István 2. honvéd huszárfőhadnagy bejelent, hogy f. hó 12-én délután a főpos-tától a r. kath. templomig terjedő uton arképes vasuti igazolványát, vadász-jegyét és magán-levelét el-vesztette. A megtaláló szolgáltatssa be a tárgyakat a rendőrségen.

— **Női football csapat.** A Sze-gedi Testgyakorlók Köre a múlt héten külföldi mintára megalakította női football-csapatát. Nagyon üdvös cselekedet volna, ha Debreczenben is felkarolnák az eszmét s ha elegendő jelentkező volna, megalakítanák itt is a női football-csapatot.

— **Megtámadott korcsmáros.** — Tegnap este Lukács Mihály sósfalusi napszámos részegen bement Mózes János korcsmájába s ott veszekedni kezdett. A veszekedés hevében Lu-kács baltát ragadott s azzal a koc-smárost több helyen megsebesítette. A részeg napszámost a csendőrség letartóztatta.

— **Vitriollal fenyeget.** Kiss Gyula Homokkert-u. 95. sz. alatti lakos panaszt tett B. F.-né Késes-utca 41. sz. alatt ilakosnő ellen, aki azért, mert nejével történt utcai botrány miatt a rendőrség által megbán-tett, családjának minden tagját üldözi és vitriollal való leöntéssel fenyegeti.

— **Football-mérkőzések a Nagy-erdőn.** Vasárnap délután két érdek-es football-mérkőzés volt a Nagyerdőn. A DTE. és a DKASE. mérkőzése volt az érdeklődés tetőpontja. Debreczen két legjobb csapata szállt a síkra. A mérkőzésből megállapíthatjuk, — hogy dacára a DTE. egy goalal elért nagyobb eredményének, a DKASE. ma Debreczen legjobb csapata. A leg-nagyobb megrövérs hangján irhatunk a DTE. durva, szinte kvalifikálhatatlan játékmódoráról, amelylyel szem-ben az ellencsapat nem élt megtor-lással. Az egész játék folyamán kül-lönben a DKASE. volt előnyben, úgy hogy a DTE. javára elért 2:1 ered-ményt nem találjuk reálisnak. — A DMTE mérkőzése a Nyomdász I.-el is érdekes küzdelem volt, amely alka-lommal a nyomdász csapat első-rangu játékot produkált. Az ered-(2:1 a DMTE. javára) a munkások drasztikusabb játéka terhére irhatjuk.

— **Brutális kocsis.** Novák József. né Csemete-utca 17. sz. alatti la-kos panaszt tett a 16. számú egy-fogatú bérkocsis ellen, aki gyöngye elméjü férjét tegnap sebes hajtás kö-zben elgázolta és így rajta 14 nap alatt gyógyuló sérülést idézett elő.

Makulatura papiros kiló- és mázsánként eladó Darabos-utca 7. sz. a kiadóhivatalban.

Gondolkodó lovak.

A németországi lapok sokat foglalkoznak mostanában két lóval, amelyek nemcsak a négy számolási alapművelethez, hanem a gyök-vonáshoz és a logikai gondolkodáshoz is értenek.

Két ló az istállóban:

— Hogy vagy?

— Hét vagyás ez? Az emberek kifogytak a tudományból s most minket táncoltatnak.

— Busuljon az ember, elég kicsi a feje! Mit tudsz ujabban?

— Eh, kénytelen leszek megbolondulni. Most azt sütötték ki, hogy vonjak párhuzamot Arany János hal-ladéinak névmásai és Plutarchos történelmi kutforrásai között.

— Nehéz téma. Nekem a differen-ciálszámokkal van állandó bajom. Az-tén milyen gonoszak az emberek. A napokban példét adt a feladatot kellett megfejtenem: Ha lusta a ló, — öt éves, fogai épek — két hétig nem akar dolgozni, mennyi zabot ta-karítanak meg rajta?

— Azt hiszem, ez célzás akar lenni

— De mennyire az!

— Én se tudom, mi lesz belőlem.

A multkor szindarabot írtam a Cso-konai-kőr pályázatára...

— Talán kopogtattad!

— No igen. És azóta eszi a rene a gazdámát, minden áron azt akarja, hogy lépjek fel színésznek is.

— Szerepkör?

— Válogathatok a naturbursch, — meg a hősszerelmes között.

(Tovább busulnak.)

Levél a szüfraszettekhez.

Ha ugyan volnának ilyenek Debreczenben

Na, na, na, na! Mária az asztal alá bujtam ijedtembe. Elég volt egy szó, amit az angol szüfraszettek kiáltottak felénk: anyasztrájk!

Ohó! Ennek már a fele se tréfa, nagysád! Hogyan, ön megtagadná a nő legszentebb hivatását? Ön nem akar adni katonát a nemzetének? — Nem akar adni hasznos polgárokat a hazájának? Ön nem akar többé, oh, oh, oh, gyermeket hozni a világra?

Nagysád! Meggondolta ön ezt? Ne izéljen!

Könnnyü miss Despartnek, a szüfraszettek tejhatalmu vezérének, aki lóhétön szokott megjelenni a szüfraszettek felvonulásánál. Attól a nőtől, aki felül a lóra, igazán nem lehet kivánni, hogy gyermeket hozzon a világra. Neki könnnyü anyasztrájkolni a lovon.

De ön, tisztelt nagysád, aki még nem kapott lóra, ön csak nem gondolja komolyan?

Anyasztrájk? Kezit csókolom, hogy akarják ezt csinálni? Különben ne mondja, ne mondja, mert én egy szemérmes fiu vagyok, tehát a kérdést visszavonom. Különben a sztrájk az minden esetben elsősorban a munkaadót érinti. És aki anyailag sztrájkolni akar, azzal csak az számolhat, a ki neki apailag munkaadója. Ne is beszéljünk erről többet, kezit csókolom.

Hanem, nézze már, kedves nagysád, hogy az önök lóratermett vezére, miss Despart milyen csacsiságot mond az ő anyai ultimátumában. — Aszongya, hogy aszongya:

— Nem hozunk többé gyermeket a világra, amíg csak módunkban nem lesz a férfiakkal együtt megállapítani azokat a törvényeket, amelyek alatt gyermekeink felnőnek.

Nini, hogy levetette a lóva miss Despartet. Hét hiszen kérem alás-san, ha nem méltóztatnak akarni több férfinak életet adni, akkor hogy leszünk a szüfrákkal, már t. i. a szüfraszettekkel? Mert akkor nemcsak mi pusztulnánk ki, édes nagysád, hanem a szüfraszettek is.

Mely utóbbi egyébként nem is volna olyan nagy baj, mint önök gondolják.

IRODALOM.

Adóügyi Utmutató.

Az egyenes adókban történt lényeges változások érlelték meg bennem azt az elhatározást, hogy egy kézikönyvecske keretében népies irányban dolgozzam fel azokat az adófizető polgárság részére. Célom: utmutatást, tájékoztatást nyújtani a közönséget érdeklő összes adóügyekben, különösen kiemeltem, hogy mikor van jogorvoslatnak helye s minő kedvezményeket nyújtanak a törvények az adózóknak.

A könyv első része általános ismertetést ad, a második része fel-öleli az egyenes adókat, u. m.: föld-és házadó, tőkekamatadó, kereseti adó, jövedelmi adó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója, országos betegápolási pótdadó, fegyver- és vadászati adó, hadmen-tességi díj. A harmadik rész az egyedérságokat ismerteti, nevezete-sen a só-, dohány-, lottó- és ital-mérési jövedéket és lóporegyedérségokat; az ötödik részben a gyak-rababn előforduló bélyeg- és jogij-letéki törvényeket és szabályokat dolgoztam fel és pedig az adás-vételi ajándékozási, csereszerződési, örökösödési illeteket stb.

A műnek, mely vászonkötésben, körülbelül 320 oldalon, zsebkönyv-alakban jelent meg, előfizetési ára portómentes küldéssel 3 korona 50 fillér.

A könyv ára postautalványon a szerkesztő címére küldhető be. Után-vételt küldés esetén 55 fillérrel többbe kerül.

Szepesi Mihály,
m. kir. állampénztári tiszt.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér. Vastagabb betűvel 10 (tíz) fillér

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kériük.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debrecen, Huryadi utca 12. Ugyanott órajavitások legolcsóbban eszközölhetnek.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

Ipartkolát végzett építési rajzoló augusztus hó 1-re belépésre alkalmazást keres. Címe: Hamerschmidt Jenő Szombathely, Paragvár-u. 26.

Azonnali belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefekötő munkásnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Címem: Benedekfy Béla kefekötő mester, Zilah, Szilágy megye.

Nyugdíjas ember pénzbeszedőül felvétetik cím a kiadóhivatalban.

CSINOSAN butorozott különbejárta utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

KIADÓ Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal hármely üzleti célra. 1200 korona évi bérért.

KIADÓ lakás a Piac utca 59. számú Steinfeld féle házban, az első emeleti utcai lakosztály, 1912 évi november 1-től kezdve kiadó. Értekezhetni a házmesternél.

EGY butorozott szoba Csapó-utca 19. sz. alatt kiadó esetleg 2 ur részére.

PIAC-U. 85. sz. alatt, a jelenlegi bodega helyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Wiener Adolfnál Kossuth u. 27.

TISZTESSÉGES fiatal bejárónő egész napra könyvvel jelentkezhet Kigyó-utca 41. sz., délután 2—6 óra közt.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal beléphet Eötvös utca 64.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József-asztalos (Csapó) Berek-utca.

Vizvezeték, Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15

csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

MOLL-FÉLE Seidlitz-Por.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhív, rögzített SZEKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen „mint a fájdalom-össillapító bedörzsöléshez” kösavény, csusz és a meg-hűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökere gondozásáért és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

es. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban csak határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kéri.

Ludesper János

női, pipero csipke és rövidára készítő (Városház épület)

Szalag, esipke, keztyű, ritikul, arcfátyol, harisnya és

párisi ujdonságokban

CSÁSZÁRFÜRDŐ BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőleg-, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitűnő eredményre használnak főleg csuszobántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés intányos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Cs. és kir. szabadalm.

sérvkötők

pneumatikus gummi pelottával. Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen. Gummi görcsér harisnyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére, testegyenestítő-, járó- és támasztó fűzőket, egyenestartókat a fordennőlték részére, —

valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készíti a technika legmodernebb elveivel szerinti, legutányosabb gyári árak mellett

KELETI J.

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legújabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878.

Telefon 13—76.

SALVATOR

GUMMI SARKÁK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETELLEN TARTÓSSÁGU!

Mindenütt kapható.

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII. 3

Thurzófüred

A déli Szepességnek egy remeke, ősi fenyvesek közepette. Vasuti állomás Gölnicz-bánya, 572 m. Posta és távirat helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely Vizgyógyintézet, vltkurák, inhallációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, vilanyozás és massage.

Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, nygasesere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás.

Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30, július elejétől 6 heti tartózkodás után 30 százalék árengemény.

Szobák egész idenyre olcsó általánárban bérelhetők.

Állandó fürdőorvos: Dr. Vladár József Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.